

La Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya

La que ara és Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya va ser creada l'any 1770, amb el nom d'Acadèmia Mèdico-Pràctica. El 1785 va rebre el títol de Reial. Va tenir funcionament independent fins el 1824 en què van ser tancades totes les acadèmies. Quan es restablí, el 1831, quedà una sola acadèmia central a Madrid i les altres, que eren deu, foren només acadèmies de «districte». Va passar el mateix amb les universitats quan només hi havia una universitat central, la de Madrid, i la resta, també de «districte universitari», tenien un nivell inferior i no podien atorgar, per exemple, el grau de doctor. Això té una relació directa amb l'idioma. El català aleshores estava quasi totalment abandonat en el llenguatge mèdic escrit. Només es troba molt esporàdicament algun document en català, provinent de metges de poble. En canvi, el llenguatge dels malalts i dels metges era gairebé tot en català, i més en els pobles. Trobem algun fet potser curiós en les signatures, sobretot en la forma d'accentuar algun cognom. Així, trobem els casos de Bonaventura Saúch, Vicente Ollèr, Ramon Ferrér, Antonio Mayné o Jayme Bonells. Tot això a la primera meitat del segle XIX.

Ja començat el segle XX hi hagué alguna sessió polèmica, pel fet de no voler acceptar el català com a llengua per als treballs que optaven a premi. Però la realitat del país acabà imposant-se. Calgué l'adveniment de la República de 1931 per a catalanitzar l'Acadèmia. La revista de 1932 agafà el nom d'Annals de l'Acadèmia de Medicina de Barcelona. Recollia les comunicacions a les sessions i moltes foren encara majoritàriament en castellà. El president aleshores era el doctor August Pi-Sunyer. La situació va canviar molt de pressa. L'Acadèmia estava gai-

rebé tota catalanitzada. El primer ingrés d'un acadèmic en català va ser el del doctor Joan Freixas i Freixas, el 1932. Els set discursos d'ingrés entre 1932 i 1936 foren tots en català. La primera lliçó inaugural de curs en català fou l'any 1932, feta pel doctor Jaume Guerra i Estapé. El 1939 hi hagué un canvi absolut.

El següent discurs d'ingrés en català no va ser fins el 1970, a càrrec del doctor Josep Alsina i Bofill, i fou contestat pel doctor Pere Domingo. Ambdós van ser presidents de l'Institut d'Estudis Catalans. La lliçó inaugural en català no es tornà a fer fins el 1980, a càrrec del doctor Jordi Gras i Riera.

El canvi de nom de Reial Acadèmia de Barcelona pel de Reial Acadèmia de Catalunya es va acordar en el Ple de l'Acadèmia de 10 de desembre de 1991, i es va oficialitzar en el Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya en data 18 de maig de 1992. El canvi va respondre a la necessitat d'incorporar metges que no fossin únicament de l'àrea de Barcelona, sinó de totes

les zones sanitàries del país. El primer ingrés en aquest sentit fou el del doctor Manuel Camps i Surroca, de Lleida, que llegí el discurs d'entrada el 25 de març de 2001.

Actualment l'Acadèmia edita dues revistes. La més clàssica és la Revista de la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya, amb continuïtat des de l'any 1915, tot i que amb canvis en el títol. La segona és Gimbernat. Revista Catalana d'Història de la Medicina i de la Ciència, amb continuïtat des del 1984, amb dos volums anuals. Aquesta es coedita juntament amb el Departament de Salut Pública de la Universitat de Barcelona. Ambdues revistes tenen com a llengua pròpia el català, tot i que accepten treballs en altres idiomes, i estan recollides en el repositori de Revistes Catalanes amb Accés Obert (RACO).

JACINT CORBELLA I CORBELLA
Reial Acadèmia de Medicina
de Catalunya
Institut d'Estudis Catalans